

SYSTEMY ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ W PRODUKCJI PIERWOTNEJ

**Dr hab. Marcin Niemiec Prof. UR
Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
Al. Mickiewicza 21, 31-120 Kraków
E mail: marcin1niemiec@gmail.com**

PLAN

- Najbardziej popularne systemy zarządzania jakością w produkcji pierwotnej
- Współczesna koncepcja jakości w produkcji i obrocie artykułami rolno-spożywczymi
- Zakresy wymagań krajowych i wspólnotowych oraz prywatnych systemów jakości (GLOBAL GAP, Integrowana Producka Roślin)

DEFINICJA

- **System zarządzania jakością** jest systemem złożonym z zasad, procedur metod, narzędzi, opisów stanowisk pracy, ludzi oraz relacji pomiędzy nimi, których zadaniem jest osiągnięcie wyznaczonych celów jakości. Jest to najbardziej ogólna definicja systemu zarządzania jakością.

DOSTĘPNE SYSTEMY ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

- **Integrowana Produkcja Roślin**
- **GLOBAL G.A.P. (Good Agriculture Practice)**
- **GRASP** Global Risk assessment of Social practice
- **SAI Platform** Sustainable Agriculture Initiative
- **IFS/BRC** International Food Standard/ British Retailer Consortium
- **HACCP** Hazard Analysis and Critical Control Points
- **ESTA** European Seed Treatment Assurance
- **GMP i GHP**

DOSTĘPNE SYSTEMY ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

- Szczególne zasady kontroli związane z eksportem określonych produktów np. IP Wietnam, IP Chiny, IP Rosja
- Systemy związane ze szczególnymi właściwościami produktów halal, kosher non GMO, Vegan

SIECIOWE SYSTEMY

- Sieć handlowa TESCO - Standard TPPS czyli TESCO Produce Packhouse Standard
- Standard TFMS czyli TESCO Food Manufacturing Standard
- **Standard Tesco Nurture**
- **Sieć handlowa Eurocash S.A. - Standard Eurocash S.A. dla owoców i warzyw**
- **Sieć handlowa Jeronimo Martins Polska - Standard Jeronimo Martins Polska**
- **Sieć handlowa Carrefour Polska - standard MAS Carrefour**
- **Sieć handlowa METRO - standard MAS**

SYSTEMY JAKOŚCI DOFINANSOWYWANE W RAMACH PROW

- Gwarantowane tradycyjne specjalności, chronione nazwy pochodzenia i chronione oznaczenia geograficzne,
- Rolnictwo ekologiczne,
- Systemem ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych wyrobów winiarskich
- Integrowana produkcja roślin
- „Quality Assurance for Food Products” – „Wędliny” –

SYSTEMY JAKOŚCI DOFINANSOWYWANE W RAMACH PROW

- Jakość Tradycja
- Quality Meat Program”
- Pork Quality System
- „Quality Assurance for Food Products” – „Tuszki, elementy i mięso z kurczaka, indyka i młodej polskiej gęsi owsianej
- „Quality Assurance for Food Products” – „Kulinarne mięso wieprzowe” –

PO CO SYSTEMY JAKOŚCI W PRODUKCJI PIERWOTNEJ

- Celem certyfikowanych systemów jakości w produkcji pierwotnej jest zapewnienie **jakości** produktów

CZYM JEST JAKOŚĆ?

- Sprostanie oczekiwaniom klientów.
- Utrzymanie zaufania klientów
- Zapewnienie bezpieczeństwa produktu

SPROSTANIE OCZEKIWANIOM KLIENTÓW.

- Produkt powinien być bezpieczny
- Produkt powinien być wytwarzany z minimalnym wpływem na środowisko przyrodnicze
- Produkt powinien być wytwarzany z poszanowaniem praw człowieka i praw pracowniczych

BEZPIECZEŃSTWO PRODUKTU W KONTEKŚCIE SYSTEMÓW ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

o Identyfikowalność:

polega na możliwości śledzenia produktu w całym łańcuchu żywnościowym począwszy od produkcji, poprzez dystrybucję aż do ostatecznego punktu zbytu. GLOBAL GAP ++ Integrowana Produkcja Roślin --

Stosowanie środków chemicznych

Magazyny chemikaliów (GG+ IP+)

Asortyment użytych środków (GG+ IP+)

Sprzęt do aplikacji (GG+ IP+)

Kwalifikacje operatorów (GG+ IP+)

BEZPIECZEŃSTWO PRODUKTU W KONTEKŚCIE SYSTEMÓW ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

- Wdrożenie procedur higienicznych związanych z określonymi elementami produkcji. (GG+++ IP+)
- A) czynności związane z uprawą. (GG+ IP+)
- B) pochodzenie materiału rozmnożeniowego (GG+ IP+)
- C) Higiena zbioru i higiena związana z obróbką (GG+++ IP+)
- D) Higiena opakowań (GG+++ IP+)
- E) Higiena osobista pracowników (GG+++ IP+)
- F) Ograniczenie dostępu zwierząt (GG+ IP-)
- G) Zarządzanie wodą przeznaczoną do działań przed zbiorem i obróbki pozbiorczej (GG+ IP-)

ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM W KONTEKŚCIE SYSTEMÓW ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

- H) Badanie produktu w kierunku pozostałości pestycydów (GG+ IP-)
- Zarządzanie wodą wykorzystywaną do nawadniania i zabiegów środkami ochrony roślin (GG++ IP+)
- Zarządzanie glebą (GG+ IP+)
- Zarządzanie przestrzenią produkcyjną w aspekcie bioróżnorodności agroekosystemów i ekosystemów przyległych (GG++ IP+)
- Nawożenie (GG+ IP+)
- Badania gleby (GG+ IP+)
- Badania nawozów (GG+ IP+)

PRAKTYKI SOCJALNE W KONTEKŚCIE SYSTEMÓW ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

- Zaplecze socjalne (GG++ IP-)
- Infrastruktura pozwalająca na stosowanie w praktyce procedur higienicznych (GG++ IP-)
- Zasady zapisywania czasu pracy, zasady rozliczania czasu pracy (GG++ IP-)
- Prawa człowieka i prawa pracownicze (GG++ IP-)
- Zapewnienie prawa do zrzeszania się i prawa do składania skarg (GG++ IP-)
- Sposób zawierania umów o pracę (GG++ IP-)

SKĄD ZAINTERESOWANIE JAKOŚCIĄ?

- Sieci handlowe ponoszą odpowiedzialność za jakość i bezpieczeństwo sprzedawanej żywności,
- Odpowiedzialność prawną
- **Odpowiedzialność w postaci zaufania klientów, budowanie wizerunku sieci**
- W wielu krajach lokalne prawo jest niezgodne ze standardami, które są uznawane za normy w krajach rozwiniętych

- **Jakość produktów spożywczych jest elementem marketingu prowadzonego przez sieci handlowe**

EFEKT

- W ostatnich latach udział sieci handlowych w sprzedaży owoców i warzyw zwiększa się
- Ilość wydawanych certyfikatów IP i GLOBAL G.A.P.
- Zwiększa się ilość certyfikacji sieciowych
- Certyfikacja BRC/IFS na etapie produkcji pierwotnej
- Zwiększa się produkcja owoców i warzyw przez grupy producenckie
- Zmiana struktury produkcji

ZAINTERESOWANIE JAKOŚCIĄ ZE STRONY PRODUCENTÓW

- Możliwość eksportu produktów
- Możliwość współpracy z sieciami handlowymi
- Kryzys nadprodukcji związany z sytuacją geopolityczną
- Poprawa statusu społecznego?

- Dziękuję za uwagę

